

NASZE WYDAWNICTWA

INSTYTUT ZACHODNI
ul. Mostowa 27 61-854 Poznań
tel. 061 852 28 54
fax 061 852 49 05
e-mail: wydawnictwo@iz.poznan.pl

ŚLĄZACY, KASZUBI, MAZURZY I WARMIACY – MIĘDZY POLSKOŚCIĄ A NIEMIECKOŚCIĄ

Praca zbiorowa pod red. Andrzeja Saksona

Seria Ziemie Zachodnie. Studia i Materiały nr 24

ISBN 978-83-87688-86-8

Poznań 2008, 436 ss.

Cena 49 zł

Ślązacy, Kaszubi, Warmiacy i Mazurzy to społeczności ludności rodzimej (miejscowej, autochtonicznej) od setek lat zamieszkujący obszary dzisiejszych Ziem Zachodnich i Północnych Polski. Burzliwe losy tej ludności spowodowały, iż stanowi ona typowy przykład grup pogranicza społecznego. Charakteryzuje je wielość tożsamości (można być np. polskim bądź niemieckim Ślązakiem lub jedynie Ślązakiem, Polakiem czy też Niemcem). Śląską czy też mazurską tożsamość tworzy w równym stopniu „tutejszość”, tzn. śląskość lub mazurskość, ale także polskość i niemieckość. Te trzy komponenty kulturowe wzajemnie się uzupełniają, a nie wykluczają.

Pierwsza część książki, zawierającej 25 tekstów, dotyczy rozważań na temat narodu kulturowego jako kategorii badawczej w socjologii narodu, stosunku ludności rodzimej do Narodowego spisu powszechnego (2002 r.) i Ustawy o mniejszościach (2005 r.) oraz „światów społecznych” jako kategorii badań ludności Ziem Odzyskanych. Następna część zawiera analizy problematyki społeczności śląskiej, kaszubskiej i mazursko-warmińskiej.

Ostatnia część książki dotyczy aspektów porównawczych. Ideą tego zamierzenia było porównanie losów Ślązaków, Kaszubów, Mazurów i Warmiaków, żyjących na szeroko rozumianym polsko-niemieckim pograniczu społecznym ze społecznościami ewangelickich Litwinów Pruskich żyjących na dawnym pograniczu niemiecko-litewskim (Kraj Kłajpedzki /Litwa Zachodnia), Alzatczyków mieszkających od stuleci na pograniczu niemiecko-francuskim oraz Serbołużyczan zamieszkujących współczesny obszar styku trzech państw: Niemiec, Czech i Polski. Tom zamyka studium porównawcze dotyczące dylematów tożsamościowych ludności śląskiej i karpatorusińskiej (łemkowskiej).